

JAUNAIS CĒĻS

AGROFIRMAS «KRASNÍJ OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIEN,
1988. G. 12. MARTS
№ 11 (46)

Cena 2 kap.

AKTUĀLI

Demokratizācijai plašu vierienu

Periodiskajos preses izdevumos, sanāksmēs un apsriedēs tiekofies cilvēki bieži piemin vārdus demokratizācija, pārkartošanās, paātrinājums. Tie vairāk dzīrdami tagad, kad mūsu zeme gatvojas Vissavienības XIX partijas konferencei. Jauno pārvērtību gars aptvēris visas dzīves sēras, dziļi savīlo cilvēku sirdis. Demokratizācija ieviesusi daudz pozitīvu pārmaiņu mūsu dzīvē, aktivizējusi masas. Darba kolektīvi izraugās un ievēl savus vadītājus, sapulcēs un presē atklāti tiek runāts par tādām lietām, par ko agrāk izvairījās vai noklusēja. Arī partijas vadītāji darbiniekus tagad aizvien biežāk izvēlas aizklātā balsošanā no vairāku kandidātu vidus. Šī atklātības un tiešuma atmosfēra devusi iespēju dzījāk un pamatlīgāk izskatīt apspriežamos jautājumus, pieņemot nopietnākus lēmumus.

PSKP Centrālās Komitejas šā gada februāra Plēnumā PSKP CK ģenerālsekretnieks biedrs M. Gorbačovs atzīmēja, ka šodien galvenais ir demokratizācija, kai pieder izšķirošā loma pārkartošanās uzdevumu sasniegšanā. Šie vārdi adresēti ne tikai tiem, kuri jau izdarījuši ko darba organizēšanā, kuri iet pārkartošanās ceļus, bet drīzāk tiem, kuri vēl atrodas pagātnes inerces gūstā, nevar izrauties no tās ciešā satvēriena. Ieradumam ir liels spēks, no tā attiekties — visai grūti. Piemēram, ja iepriekš nav bijis palūgti uzstāties partijas vai citā sapulcē, tad runātāju pēc pāsu iniciatīvas ir maz, kaut arī tiek apspriestas aktuālas un visus interesējošas problēmas. Ne visi cilvēki sākuši pārvarēt savas domāšanas ierūsējušo kūtrumu, vēl dzīvo pēc formulas: «Ko gan es tur līdišu ar savu padomu — lai domā prieķniecība, tai fāds amats».

Jauno pārmaiņu vējš tomēr jau diezgan jutāmi sapurinājis vecās ierašas. attiecības, kas bija nostiprinājušās agrāko gadu stagnācijā. Pa vecam dzīvot vairs nevarām, bet pa jaunam — vēl jāmācās. Cilvēks grib justies par saimnieku savā valstī un savā mājā. Bet vai tas iespējams bez aktīvas līdzdalības visu kopīgajās liefā?

No februāra Plēnuma tribīnes izskanēja pārliecība, ka pārkartošanās jaunajā posmā partija savu vadošo, avangarda lomu var nodrošināt in vadīt masas uz dzīļiem pārkātojumiem vien tad, ja savā darbā zmanio demokrātiskās metodēs, nemot vērā cilvēku iespēju, interešu un dofiņu daudzveidību un dažādību. Tas nebūt nav vieglis uzdevums, kura sekmīgai īstenošanai nepieciešami visu cilvēku padomi. Katram pilsonim uzdzodams jautājums, lai viņš padomā un atbild: kas jādara, lai demokratizācija iegūtu vierienu, ievirzītos plašākā gulfinē?

Šo jautājumu mēs uzdzodam arī saviem lasītājiem: kādas ir jūsu domas? Ko jūs teikt, ja jums dofu vārdu uzstāties no partijas konferences tribīnes? Interesanti uzzināt arī par pieredzi, kas jau uzkrāta katrā kolektīvā, partijas ceļu pirmorganizācijās, kas traucē demokratizācijas un pārkartošanās izvēršanai. Tēma ir plaša, katram ir kas sakāms. Arī pārdzīvojums. Ziņāms, ka daudzas nebūsanas un likstas radās fādēl, ka vadošie darbinieki bija novirzījušies no ļeņiniskajiem sociālistiskās demokrātijas principiem. Pilnīgi likumsakarīga ir atzīna, ka pārkartošanās partijai jāsāk no sevis. Konkrētu mārkū sistēma jāizstrādā tagad, līdz PSKP Vissavienības XIX konferencei.

Konferēncu rīkošana bija nozīmīga partijas tradīcija, diemžēl, kopš pēdējās pagājuši 47 gadi — tā notika 1941. gada februāri. Šīs tradīcijas atjaunošana tāpat apliecinā demokrātijas paplašināšanos partijas organizācijās. Lai pārkartošanās visur uzvarētu pilnīgi un galīgi, līdz galam jāatjauno ļeņiniskie principi partijas un arī visas sabiedrības dzīvē.

APSVEICAM!

JUBILEJAS RINDAS

Kad zeme mostas no ziemas sastinguma, saule uzsāk kāpt pret vasaras debesi, jaunri tek atdzīvojušās urgas, ar skanīgu prieku pil lāstekas, pie cilvēku mājokļiem kļauvē pavasarī. Atmodas un atjaunotnes, darbīga nemiera laiks. Gaidot strādā — pavasara vēstnešu — atlidošanu, savu dzimšanas dienu allaž gaidījis arī bioloģijas skolotājs, kolhoza vadītājs, tagad mūsu agrofirmas ģenerāldirektors Romualds Kavinskis. Šī nu ir lielas brieduma jubilejas reize — 11. martā nosvinēta sešdesmitgade. Jebkura cilvēka mūžā tāda gadu smaile ir ļoti svarīgs posms, kad izdarāms ieceru, domu, sasniegta vērtējums nerimīgajā kāpumā pret kalnu.

Dzīve nebeidzas, dzīve iet tālāk, un tās plūdums klūst konsekventāks, stingrāks. Darbam atdots viss, bet Jums, Romualds Vladimirovič, enerģijas pietiek, lai vēl ilgi spētu stingri un nelokāmi virzīties tālāk. Apsveicot lielajā dzīves jubilejā, agrofirmas valde, partijas, arodbiedrības un komjaunatnes organizācijas novēl arī tālāk tāpat būt pretvējā, nebaudīties grūtību, darba smagu, atbildības, kā to esat centies iemācīt saviem padotajiem.

RAJONA PANORAMA

FERMU DARBINIEKU TIKŠANĀS

Sodien agrofirmas kultūras nams uzņem cilvēkus, kuri saimniecības kasē dod visielikos ienākumus — deviņdesmit procentus. Tie ir lopkopības fermu jaudis — piena slaukšanas un gaļas ražošanas operatori, apkalojošais personāls, vidējā posma vadītāji un speciālisti. Kolhoza lopkopības darbinieku saime liela — ap trim simtiem dažādu specialitāšu pārstāvji.

Izmērot tos, kuriem jābūt pie dzīniekiem, lai nodrošinātu fermu normālu darbību, visi citi uzaicināti uz kopīgu pasākumu — atpūtas vakaru. Tājā godināsim labākos, savas nozares pirmsrindniekus, tiks pieminētas arī klū-

mes, kas traucē darbā, apsriedīsim savus uzdevumus.

Lai visi pasākuma dalībnieki zinātu, ar ko varam lepoties un kur vēl daudz jāstrādā, kādu produkciju ražojam, uzaicināti siera rūpniecības iezīvielu tehnologi un speciālisti, kuri nosaka mūsu ražotā piena kvalitāti, seko stāvoklim fermās — viņi pastāstīs par saviem novērojumiem, izteiks piezīmes un vēlējumus.

Pasākumu esam iecerējuši kā valjās sarunu pie kafijas galddiem nepiespiestos apstākļos. Uzlūgti cieņi — Jāņa Raiņa Dailes teātra aktieri, kuri solās atvest interesantu un visiem pa prātam programmu, mūsu lietišķās sarunas atsvaidzināt ar mākslinieciskiem priekšnesumiem, sagādāt patīkamu atpūtu.

Irīna NORKĀRKLE, kolhoza «Krasnij Oktjabrj» galvenā zootehnike

VIENOTĀ POLITDIENA

Jau rakstījām, ka 15. martā — ofrdien — pie mums ierodas rajona izpildkomitejas nodalas atbildīgie darbinieki — vadītāji un dienestu priekšnieki. Tikšanās sākums — pulksten 9.15 no rīta agrofirmas kultūras nams zālē.

Pošoties tikties ar nodalas darbiniekiem, lūdzām lasītājus sagatavot un iesniegt jautājumus, savus priekšlikumus un ierosinājumus. Līdz tikšanās brīdim atlikušas vēl dažas dienas, tādād, vēl ir laiks padomāt, lai tikšanās būtu interesantāka un auglīgāka. No klausītāju aktivitātēs vislielāk mērā atkarīgs tas, cik vispusīgs un saistošs būs pasākums.

Tādād, vienotā politdiena — 15. martā pulksten 9.15 agrofirmas kul-

VĀCU VALODAS SVĒTKI

Sakusies februāra pēdējā dienā, līdz pat 5. martam mūsu skolā turpinājās vācu valodas nedēļa. Tās laikā sākotnēji daudz interesantu pasākumu.

1. martā notika dziesmu un dzejolu konkurs, kurā piedalījās ceturtās un piektās klasses — vācu valodā dziebādām dziesmas un lasījām dzejolus. Šīs konkursi sākās ar populāro dziesmu «Lai vienmēr būtu saule», ko konkursa dalībnieki nodziedāja vācu, latviešu un krievu valodās. Visi bērni bija ļoti centušies: dziesmām, ko izpildīja, un dzejoliem, ko nolaistāja, bija sagatavots daudz zīmējumu, tāpat arī inscenējumu. Bet lai viss būtu skaistāk un iespaidīgāk, tērpus arī attiecīgos kostīmos, ar kuriem uzstājās.

Tas viss bija ļoti interesanti un mums patika. Dzirdējām daudz dzejolu, dziesmu, kā arī skaitāmo pantīju.

Šim sāvīgajam notikumam skolas dzīvē daudz bija gatavojušies, viņiem arī labi izdevās, Jolanta Radzivoviča un Aina Blūzma no 5.a klasses, Ineta Vjakse no 4.a klasses, Līga Belousova no 4.b klasses, tāpat Natasja Šebecko un Inga Kairo no 5.b klasses un daudzi citi skolēni.

Noslēgumā dziedājām kopīgo dziesmu «Draudzība — Freindshaft».

Mums ļoti patika poēzijas stunda. Ilgi atcerēsimies šos skaistos svētkus.

Alīja AGAFONOVA un Marija POPMANE,

4.b klasses skolnieces

CĪRULIS afnes pavasari. Lai ko rāda kalendārs, bet ja pāri laukiem neskan cīruļa balss — pavasara nav. Jau lāstekas pil skānēdāmas, jau zīlītes jautri saka: «Pink! Pink!», ko fautā sauc par lemešu kalšanu. Jau arī strazds, apsēdies uz latīnas pie sava jaunas ligzdas višānai tikkō izlītītā mājokļā, uzvelk nebēdnīgu: «Fju-iit!». Debess kļuvusi dzidra, kā palu ūdeņu nomazgāta, un tur atskan gājpunu sasaukšanās, atgriežoties no bēgļu gaifām, kad dzimtajās ligzdošanas vietās valdīja sals un sniegi. Mūsu pusē ziemas tīkpat kā nebija, tikai tagad redzam sniegu. Un esam nobažušies: ka tik paspētu nokust līdz cīrulū atlidošanai. Jo tad pavasaris būs agrs un vasara sausa.

Un pēkšni... Agrs rīts, uz laukiem baltie plankumi mijas ar arumu melnajām rievām, bet no kāda sausāka cīna gaisā paceļas cekulains putniņš. Aši aši plivinot spārnus, viņš gluži kāpšus kāpj augstāk, un skāļķ skām dziesma.

— Pavasaris klāt — re, cīrulis debesī!

— Nosals, nabadziņš, tik daudz vēl sniega!

Bet cīrulis neliekas ne zinis, tikai dzied un ceļas pret sauli. Cīrvēki, atgāzuši galvas, skātās zīlgmē, kamēr putniņš kļūst par mazu punktiņu, kamēr izzūd no skāfiena. Un tad visā krāšnumā pāri apkārtnei līst viņa dziesma. Skaidra, skānīga, dzidra kā šis pavasara rīts.

«Cīrulīt, mazputniņ,
Pavasara nesējiņ,
Augsti skrēji dziedādams,
Pavasari vēstīdams.
Cīrulītis, mazputniņ,
Augsti skrēja dziedādams;
Dievam nesa grāmatipu,
Lai dod siltu vasaruņu».

CĪRULIS ir lauka putns, tīrumu. Tātad, zemkopja sabiedrotais. Augām dienām zemkopējs ir tīrumā, un augām dienām viņam dzied cīruli. Viens, savu dziesmu izdziedājis, kā akmens nokrit atpakaļ, otrs ceļas zīlgmē. Slavīna zemes arāja čaklumi, vēl viņam bagātītā rāzū. Cik tādu dienu savā mūžā nav piedzīvojis Romualds Kavinskis? Liktenim iepatiesies, lai viņa piedzīmēs sakristu ar cīrulū atgriešanos, ar pavasara atnāksēnu. Un vai tas nav noteicis visu dzīves jēgu?

Neviens cits, kā cīrulis, dziedādams pie šūpuļa, nebūs piedziedājis viņam pieķeršanos zemei, laukiem. Ar savām dziesmām «pelēkais vīriņš» šūpuļi būs ielicis zemnieka pamātīgumu, asu prātu, prasmi redzēt tālu uz priekšu, lēmumu skaidrību.

Jauņības gados katrs mēs ar ko aizraujamies. Romualds bija nopietni «saslimis» ar mūziku, ar skānu pasaules tēliem. Ar akordeona taustiņiem lieliski var atdarināt cīruļu vīterošanu.

Cēsu meža skolas pionieriem, kuri bija ieradušies ar lūgumu dot piekrīšanu pionieriņu vīnai nosaukt viņa vārdā, Romualds Kavinskis, jau nobriedis un solīds vīrs, domās atskāfidamies uz savu bērnību, pastāstīja:

— Esmu gājis arī gānos. Pat govis slaukt iemācījos. Bet gans ir arājam rāda, tas arī iet darbā ar cīruļiem. Agros rasotos rītos. Cīrulis gavilē, sveikdamas sauli. Gans gavilē līdzi.

No gana izaug zemkopējs. Lauku puism jāmāk turēt izkāps un turēties līdzi vīriem vālā, lai lopiem būtu kā ēst arī aukstājā ziemā. Kad gans sakrāj spēkus, viņš iemācās noturēt arkla balstus, novaldīt zīrgus, lai tīrumā, kur viņu no augšas vēro, aplido un dzied cīrulis, izdzītu taisnas vagas.

bu, kura pārtop maižē un dod dzīvības enerģiju cilvēkam. Dzīvība ir zāles stiebrā, tā enerģija sevukārt uztur dzīvniekus, kuri ar savu pienu un galu to nodod tālāk. Dzīvības procesu nerimīgā aprīte dabā.

— Skolotāja amats man palīdzējis saprasties ar cilvēkiem, veikt vienu no vadiņātāja svarīgākajām funkcijām — kolektīva audzināšanu, — teica R. Kavinskis savien pionieriem.

— Kad es, būdama Lauksaimniecības akadēmijas studente, sāku domāt, uz kurieni doties mācību praksē, kolhoza

pats, aizrakties līdz būtībai, līdz serdei.

Sofija Vjakse:

— Sākumā biju izbrīnījusies, kā viņš, kura rokās nodota vispārējā vadība, tā labi orientējas agronomijā? Kā speciālists. Vēlāk pieradu un droši dalījos domās, prasiju padomu. Tāpat kā līdzīgs ar līdzīgu viņš runāja ar elektriki, celtnieku, zootehniki. Šķiet, pilnīgi dažadas speċiālitātes.

Tekla Djubina, galvenā grāmatvede:

— Arī man bija patīkami strādāt, kad priekšsēdētājs iz-

ceļus īstenošanai.

Vai te nav cīruļa dabas izpausme, kurš agri ceļas un vēlu ief pie miera? Jo tāču darbam — darba laiks, sabiedriskajiem pienākumiem, kuru PSRS Augstākās Padomes deputātam un dažādu amatū apkrautam cilvēkam, nefrūkst — brīvais laiks. Vēl jāatrod laiks gīmenei.

No kādas sārunas:

— Esmu parasts cilvēks. Tikai mērķiecīgi jāsaplāno darbs, sabiedriskie pienākumi, atpūta.

UZRAKSTĪT par savu priekšnieku un pie tam tik lielas

nebūtu par jauna formējuma, kurā savienots kolektīvās un valsts iņšķēdums, bāzes saimniecību? Ja tam mums ir iespējas. Ja kāda cīta saimniecība rajonā grīb uzņemties šo lomu, apsveicu. Bet arī mēs neatkāpīsimies.

Daudzi tād, pirms pusotra gada, šaubījās: nez vai izturēs, nez vai pieteik spāka. Pie tiek. Citi, kuri mazāk pazīst mūsu pusi, no tās atsvešinājūs pirms gadiem, atklāti brīnījās: kur tas redzēts, ka sensenājā nabagu ciemā Riebiņos būs agrofirma! Ir.

Un arī pastāvēs. Tāpēc, ka stipra, tāpēc, ka uz pareiza ceļa, tāpēc, ka skaidri apzinās savu nākošni un uzdevumus, un droši iet prei tiem...

Un ne bez pamata var piebilst: tāpēc, ka šajā formējumā saradušies strādāt spējīgi un talantīgi kadri, ka viņiem tāds vadītājs...

AIZVADĪTĀJĀ gadā kolhozā bija priekšsēdētāja pārvēlešanas. Saimniecības lauds visi kā viens balsoja par R. Kavinskī. Izrādījās, tā bija arī savā veida jubileja — trīsdesmit trešo reizi ievēlēts viens un tas pats priekšsēdētājs! Tas izseka daudz. Kopš 1955. gada, kad viņš uzņemās saimniecības vadību, daudz ūdeņu aizskalojies Feimaskā, kas tek kanfora tūvumā. Tomēr tās ūdens lējies uz saimniecības dzirnām, jāvis tām izmalt pārīcību un tādu spēku, lai varētu droši iet lauksaimnieku avangardā. Pats dzirnavnieks, kuram matos piebūris jau daudz miltu baltuma, droši stāv pie dzirnakmenēm...

Par viņu runā daudz, katram ir kas sāvs spriedumā. Bet visprecīzāko vērtējumu dod ilggadīgie darba biedri:

— No padotajiem prasa skaidrus un precīzus spriedumus, pārdomātu argumentāciju, iniciatīvu, bet tā jānopārmat. Tad Romualds Vladimirovičs būs drošs sabiedrotais. Bet ar pusgaļaviem priekšlikumiem nenāc tuvu. Skops nav, cēliem mērķiem līdzījus nežēlo, bet vienlīdz taupīgi un ar cīnu izturas kā pret rubli, tā tūkstoši. Pats nedzīvo ar reiz iekrātu zināšanu un atzinu bagāžu, bet atsvaidzīna to ar jaunuviem, arī no citiem prasa.

Vai tas nav labi? Vai nav atdarināšanas cienīgi?

... BET cīruļa dziesma skan no zīlgmes. Tā mudina, tā ceļu aicina līdzi:

«Cīrulītis mazputniņš,
Tas miedzīja negulēja:
Tas cēlās rītā agri,
Tas lūstīgi padziedāja».

Kādā no senāko laiku fotostāliem Romualds Kavinskis, tad vēl jauns cilvēks un vadītājs, pirms lauds aicināt uz pavasara sēju, ar savu plauku noglauda zemi: vai pietiekami siltā, vai labi uzirdinātā. Tāds viņš pārīcīgi arī tagad. Pirms teikt savu vārdu, pārliecībās, vai šīm vārdam būs svars.

Pār silto un auglīgo zemi skan cīruļa dziesma. Tai līdzīgi viena cilvēka darbīgais mūzs.

Antons RĀNCĀNS

APRAKSTS

CĪRULA DZIESMA

— KAD atnācu strādāt uz kolhozu, saimniecība bija jau daudz maz atkopusies. Stāstīja gan, ka pirms dāziem gadiem lopus vajadzējis pavasāros turēt iesietus striķos, kamēr tika pie sveigas zāles. Es atradu tehniku, kāda nu tā tolaik, sešdesmito gadu sākumā bija. Rudeni labību novāca mehanizēti. Bet ofrājā brigādē auzas bija tādā laukā, kur savādāk nevarēja tikt klāt, kā tikai ar izkāpi. Romualds Vladimirovičs, kolhoza priekšsēdētājs, vairākas dienas tur kopā ar vīriem vicināja izkāptis, kamēr lauks bija pievarēts, — atceras viena no pirmajām saimniecības agronomēm Emīlija Trūpa. Uz kolhozu Romualds Kavinskis atnāca no skolas direktora kabineta. No ierastā darba, kam bija gatavojies, mācījies. Tā bija bioloģija. «Atbraucu praksē», teicu. «Praktikantu mums nevajag», viņš atbildēja. Zībenīgi iešāvās doma: jādodas prom. Taču viņš turpināja: «Mums vajadzīgi speciālisti pastāvīgā darbā. Piekrīt?» Tā jau bija cīta runa. Piekrītu. Beidzu akadēmiju, atnācu uz palikšanu pavisam, — to stāsta Sofija Vjakse, otra pēc kārtas agronome saimniecībā un tagadējā agrofirmas generāldirektora vietniece lauksaimniecīkā rāzošanā.

Romualdam Vladimirovičam ir kāda īpašība. Kā iai to nosauč! Ista apzīmējuma nav. Viņš nepavisam necenšas iejaukties galveno speciālistu darbā, aizstāt vidējā posma vadītājus, bet katrā ziņā cēs par visu pārliecīnītās

rādījās saprotos, lieliski orientējās saimniecīkās un finansiālajos jautājumos.

Var jau piedzīmēt ar laimes kreklīnu, ar daudziem talantiem. Bet no skolas līdzpārņemto bioloģisko zināšanu saimniecības vadītāja postenī drīz vien bija par maz. Lai būtu kopsoli ar laiku, lai būtu līdzīgs ar ražošanas organizācijām un vadītājiem, daudz bija jāvelta pašizglītošanai. Kā viņš tam atrod laiku, ka to dara ar prieku, liecīna ...

Katra pirmās notiek agrofirmas valdes rāzošanas apspriedes. Vadošie speciālisti, pārstrādājošo uzņēmumu vadītāji — aizņemti lauds, ne vienmēr var atlināt laiku sabiedriski politiskās preses, specializēto izdevumu lastānai. Generāldirektors to iespēj un pilnīgi negaidīti nolieks priekšā jaunu un interesantu ideju, pārdomātu. Ko jūs, cīenījamie biedri, par to sakāt? Uzrunātie padomā un atrod par labu. Skaties, jau kāds no vietniekiem aizvāries, sācis meklēt praktiskos

jubilejas reizē, kā sešdesmit gadi, ir ne tikai atbildīgs, bet arī grūts uzdevums. Esmu iepazīnies ar biogrāfijas daļiem, jau gadus desmit pazīstu personīgi. Un arī rakstīt, šķiet, ne maz: par šķirnes govju iepirkšanu un atvešanu uz saimniecību, par linu audzēšanu, padarot tos par pirmo labklājības celšanas kultūru, svītru, lopbarības bāzi. Par zemkopības kultūru un zinātniski pamatošas saimniekošanas sistēmas ieviešanu, kuras autors kolhozā ir pats tā priekšsēdētājs. Par ievēlēšanu sākumā republikas, bet vēl — Vissavienības parlamenta deputātos. Intervēts pēc atgriešanās no PSKP XXVI kongresa un ievēlēšanas par republikas kolhozu padomes priekšsēdētāju, pirmo no saimniecību vadītāju. Un tad, kad tika dibināta agrofirma, Romualds Vladimirovičs, taujās par jaunajiem apvērsiem agrorūpniecīkā kompleksā, atbildēja zemniecīski vienkārši:

— Kādam tāču jāsāk. Kāpēc tai kolhozs «Krasnij Oktjabrj» jām un iestādēm pilnībā apmierināt pilsoņu pieprasījumus, lai viņi varētu nodarboties ar bīskopību. ● Rajonu Tautas deputātu padomju izpildkomitejām un agrorūpniecībām apvienībām uzņemti vairāk rūpēties par strādājošo laukos pilnīgāku apgādi ar dzīvokļiem, plāšāk izvērst viensētu tipa māju pārdošanu.

● Divu-trīs gadu laikā apmierināt vajadzības pēc augļu un sakņu dārzīm, paredzot labiekārtošanu, apgādi ar ūdeni, enerģiju.

● Noteikts, ka dārzkopību biedri saņemtajos zemes gabalos var būvēt apsildāmās mājības ar apbūves lauku līdz 50 kvadrātmetriem; neskaitot terases, mansardas, saimniecības piebūves mājpūtnu un trūciņu turēšanai, inventāra uzglabāšanai, celt siltumīcu un citas segtās platības, zem mājības vai saimniecības ēkās ierīkot pagrabu. Apbūve veicama pēc tipveida vai individuālajiem projektiem.

● Attiecīgām iestādēm un organizācijām uzņemtos šos būvētājus, kuri saņem kredītu līdz 5000 rubļu ar dzīvību laiku uz 10. gadiem, sākot ar trešo pēc sanēmšanas, apgādāt ar cītniecības materiāliem, inventāru, organizēt ražojumu pārpālikumu iepirkšanu. Tāpat uzlabot medicīnisko apkalpošanu, ierīkot piebraucamos ceļus.

● Paplašināt dažādu pakalpojumu sniegšanu (zemes apstrāde, mēslošanas līdzekļu pārdošana, augu aizsardzība, inventāra iznomāšana, trūšu un citu mājdzīvnieku ādu apstrāde u.c.).

● Vietējām Tautas deputātu padomju izpildkomitejām kopā ar arodorganizācijām un citām sabiedriskajām organizācijām biežāk rīkot skates un konkursus par labāko individuālo māju, dārzu, organizēt gadatīgus un izstādes, kuros populārizēt labāko sasniegumus.

LAUKU CILVĒKS — UZMANĪBAS CENTRĀ

Laikraksta iepriekšējā numurā (5. marts — «Sava saimniecība un māja laukos») īsumā iepazīstinājām ar PSKP Centrālās Komitejas un PSRS Ministru Padomes lēmumu par jaunajiem noteikumiem palīdzības sniegšanā cilvēkiem māju un saimniecības ēku celtniecīb

R. KAVINSKIS

7. turpinājums

Livingstonā, kurā tāpat ir starptautiskas nozīmes līdosta, kā Zambijas galvaspilsētā, ieradāmies pa gaisa ceļu. Šis novads ir ar bagātīgu kultūrvēsturisko pagātni. Atrastas pirmsatnējo cilvēku apmetnes vietā, kuri te dzīvojuši pirms simtiem tūkstošu gadu. Neandertāles tipa cilvēka atliekas, kuru vecums ir 25 tūkstoši gadu, tā sauktais Brokenhillas cilvēks pie Kabves pilsētas. Vairākus tūkstošus gadu pirms mūsu ēras šeit — pie Zambezi un Kongo upēm dzīvoja klejotājautas — bušmeni, tos izspieda ziemēlā lopkopēju un zemkopēju tautas hotenfoti, bet vēlāk no Centrālās Āfrikas ieceloja bantu, kas sastāda tagadējo Zambijas pamatsastāvu, bembu, lozi, tonga un citas.

Britu protektorāts Āfrikas dienvidos uzkundzējās 1890. gadā ar īligma parakstīšanu ar lozi galveno vadītāju. Kolonizācijas procesā tāpā loma ir britu ekspansionisma ietekmējam un ideologam S. Rodsam. Kolonizatoru uzmanību Dienvidāfrikā piesaistīja kā minerālresursu bāgāta atradne.

Daba nav skopojusies, apveltot šo zemi ar savām bagātībām un krāšņumu. Paugurainas plakankalnes nomaina upju ielejas — reļefs ilauj plāni nodarboties ar lauksaimes īlīdzību. Kaut gan, piebildīšu, mums gadījās redzēt, ka vietējie iedzīvojāji ne visai mīl raknēties pa zemi. Piemēram, ģimenei ierāda plāšu lauku. Taču tas pa lielākajai daļai tā arī paliek atmatā. Ģimene, kurā vairāki darba spējīgi locekļi, uzrok un apstāda vienu vai dažas dobes, un ar to arī pietiek. Ja kādam vajaga, lai rok tālāk.

Zem, lidmašīnas spāriem slīdēja savana, meži palika retāki, bija saskatāmi milzīgie baobabi, akācias. Zambezi upes baseinā aug arī lapmeži, kam ir saimnieciska nozīme; upes krastu joslā — mitrie džungļi, bet purvainēs — papirusa audzes. Mums stāstīja, ka tur, lejā, var sastapt ziloņus, degunradžus, bege-

motus, zebras, žirafes, bifeļus, antilopes, lauvas, dažādus sīkos dzīvniecīņus, organizēti vairāki liegumi un rezervācijas, bet Kafujes un Luangvas upju ielejas — lielākie valstī. Izveidots tāpās dienests, kurš organiza cīņu pret cīcē mušu.

Redzējām pilsētas, kurās stāpzaļumiem baltoja skāstas mājiņas un arī senajās tradīcijās ieturētās vieglās būdinās ar konusveida jumtiem. Tāpat pavīdēja arī sādžas ar dažiem desmitiem mājiņu un saimniecības ēku. Kādreiz sādžas sādžas bijušas bieži apdzīvotas, tajās vienkopus mitis pa diviem simtiem ģimēnu un vairāk. Raksturīgi tas, ka atsevišķas sādžas ir tuvu viena pie

otras. Mums pastāstīja, ka apdzīvošanas blīvums atkarīgs no tā, cik labu ganību tūvumā, cik auglīga zeme, arī intensīvas zvejniecības zonās. Attīstīta tautas daiļamatniecība — kokgriešana, dekoratīvu grozu pīšana, keramikas priekšmetu veidošana.

Livingstonā ar Vara jostu savienota ar 800 kilometrus garu mūsdienīgu autostrādi. Uz Zambijas autodraugu bieži vien ir šādi uzraksti: «Vadijā, esī uzmanīgs! Līdz tuvākajai slimībai — 225 kilometri!»

Dienvidu provinces galvaspilsēta ir Livingstona. Cilvēkam, kura vārdā nosauktā, uzcelts neliels piemineklis — no kieģeļiem mūrēts stabs ar viņa bareļju un uzrakstu uz metāla plāksnes. Laikam no tiem laikiem, kad pats Livingstons bija vēl dzīvs, neko piemineklī atvers antropoloģijas muzejs, kas nosaukts viņa vārdā — te joti daudz materiālu par senajiem laikiem, par cilvēces šūpuli un pirmajiem tā auklējumiem šajā pusē. No pilsētas līdz pirmcilvēku apmetnes vietai nav tālu. Piepilsētas zonā atrodas vēl viens ievērojams muzejs — āfrikānu sādža, kur iekārtots tautas sadzīves muzejs. Te ir tradicionālās apālās būdas, te var redzēt, kā ar smaguviem uz galvas soļo sievietes. Sādā veidā viņas pārnēsā arī mazu-

lus, rokas atstājot brīvas. Te var iepazīties ar zemes apstrādes paņēmieniem, kuri saglabājušies no neatmiņamiem laikiem.

Interesantas dažas īpatnības. Ar lopkopību iedzīvotāji nodarbojas rajonos, kas atbrīvoti no cīcē mūras. Galvenais lopkopības rajons atrodas Rietumu provincē, bet lopus audzē arī citur. Jau tālā senatnē šajā zemē prata kausēt rūdas un iegūt metālus, tos prasmīgi un skaisti apstrādāt. Tikpat senas tradīcijas ir arī keramikai. Lozi tautas nodarbojas ar intensīvas laistīšanas zemkopību.

Par bijušajiem laikiem, kad Livingstona bija vesela novada galvaspilsēta, stāsta daži ielu nosaukumi, celtīnes. Tai piemītis sava tāpās spožums, nami, kuri mituši kolonizatori, izceļas ar bagāto varenību. Taču pilsētu piemeklējusi arī aizmirstības gadi. Tas notika ar galvaspilsētas pārcelšanu uz Lusaku, ar valdības un citu svarīgāko iestāžu aizbraukšanu. Pamestībai tā bija nolemta arī Dienvidāfrikas rasistisko režīmu valdišanas laikā. Iestājās stagnācija, daudzi iedzīvotāji devās prom. Septiņdesmito gadu sākumā atkal iezīmējās atdzīmšana. To lielā mērā sekਮē «turīma galvaspilsētas» slava, tuvējais Viktorijas ūdenskrutums.

Nobeigums sekos

Veltīts sievietēm

Vēl labu laiku pirms sākuma agrofirmas kultūras nama zālē jau stāvēja puslōka izvietoti galddini ar spoziem patvāriem kulinārijas gardumu, ko izgatavojušas vietējās ēdnīcas speciālistes, ielenkumā. Laikus getavojās arī vokāli instrumentālais ansamblis, izvietojot savu tehniku, mūzikas instrumentus. Un, kad sāka pulcēties sievietes ar dzīvesdraugiem, viss bija kārtībā.

Pulksten 20.00 sievietes tika aicinātas pie galddiniem. Vīrieši tūdāl devās pēc karstas tējas, uzciņēja viņas. Šajā vakarā viss bija jādara vīriešiem, tajā skaitā jāzūstājas arī ar galda runam, ko uzņēmas Ivens Staričenoks. Par mirkļa svarīgumu un lielo atbildību liecināja fās, ka viņš bija uztrauktis un šad tad pārteicās. Bet to jau sievietes nepēna launā. Ar humoristisku monologu, nemot palīgā Arkādiju Raikinu, uzstājās Igors Jeļisejevs. Parasti modes demonstrē sievietes, tādēļ pašas uz sevi nevar paskaņīties no malas. Šoreiz ar viņu garderobes modeļu demonstrēšanu, izsaucot vētrāinus visu klātesošo, bet jo sevišķi sievieti, aplausus un smieklus, nodarbojās firmas ievērojamākie vīrieši. Tikai komentēšanu viņi bija nodevuši Ninas Rumakas ziņā, jo, kā jau izsenis zināms, runāšana nav vīriešu stiprā puse.

Vīrieši gādāja, lai galdbiedres negarlaikojas un aicināja uz dejām. Bet to starplākā — sacerēja asprātīgus parakstus zīmējumam, centās uzminēt, kas ir trijās noslēpumainās kasītēs. Atklājās, ka klāt ir arī vairāki agrāk nezināmi dzējnieki — kolhoza vecākais mežinās Viktors Nikons un elektrikis Aleksandrs Mališevs, tāpat arī citi, kuri saņēma balvas.

Kā vienmēr, arī šoreiz, žēlodamas vīriešus, dažus no vākara programmas numuriem bija savā ziņā pārņemušas sievietes. Piemēram, mājutīribas priekšmetu cenu uzminēšanas izsolī. Par to tāpācēm kļuva sievietes. Viņām bija sarikota arī laimes aka, no kurās varēja izmaksēt kādu priekšmetu, kura nozīmi jocīgu darīja humoristisks apzīmējums. Vakaru vadīja Zoja Agafonova.

Juris KAUSĀ

dukcijas kvalitātē, jo ir atzīta autoritātē produkcijas mikrofloras kontrole.

V. Greiža ir aktīva sabiedriskā darbiniece. Viens no pienākumiem, kām velta daudz uzmanības, ir sekretāre arodbiedrībā. Viņa piedalās pašdarbībā, ar savu prasmīku plūdina koncertu programmu. Nesen siera rūpīcas pašdarbības kolektīvs saņēma pamudinājumu — atzīts par otrās vietas ieguvēju rajonā mākslinieciskās pašdarbības attīstīšanā. Tur ieguldīts arī Valentīnas Greižas darbs.

M. Semules seštūkstošnieču klubā

Divkārtējās Sociālistiskā Darba Varones Martas Semules vārdā nosauktā klubā, kurā tiek uzņemtas slaucējas, iegūstot tā mazāk par sešiem tūkstošiem kilogramu piena no govs, izviedē atrodas Ādažu agrofirmā, kur strādā klubā prezidente Aina Dreimane. Viņas vietnieki ir Māris Mugurēvičs no Valmieras rajona Burtnieku padomju saimniecības un mūsu kolhoza govvu mehanizētās slaušanas mestare Valentīna Sidorova. Sociālistiskā Darba Varone Aina Dreimane sniedza pārskāpu par klubu darbu, norādot, ka pagājušajā gadā tājā bija 72 biedru, ka klubu locekļiem Dobeles rajona kolhoza «Tērvete» slaučējai Zigrīdei Startei izdevies sasniegta augstākos piena izslaukumus no melnrābajām goviem — pa 7420 kilogramiem piena, bet jau piemītējam M. Mugurēvičam — no Latvijas brūnajām — pa 7012 kilogramiem.

No mūsu saimniecības jau agrāk klubā uzņemtas Feklīnija Danīlova, Antonīna Loginova, Lidija Fjodorova, Helēna Černova un šo rindu autore. Šoreiz uzņēma 25 jaunus biedrus, tajā skaitā arī mūsu saimniecības pārstāvēs Veru Prozorsku, Mariju Lazarevu, Uljanu Amosovu, Antonīnu Stepankovu, Galīnu Bahānovu un Zinaīdu Trofimovu. Tika nodibināta seštūkstošnieču klubu jauniešu sekcija, par tās locekļiem kļuva mūsu saimniecības pārstāvēs Zenta Juhneviča un Vija Čonka.

Par savu pieredzi stātīja, kritizējot dažas nebūšanas re-

publikā, Jelgavas rajona kolhoza «Avangards» slaucēja Tatjana Čerepko, Dobeles rajona kolhoza «Tērvete» slaucēja Ruta Vadapale. Uz jautājumiem atbildēja republikas Agrorūpniecīkās komitejas priekšsēdētāja vietniece J. Pušmucāne. Viņai bija diezgan grūti atbildēt uz visai ārkājamiem jautājumiem, ko uzdeva saņāsmes dalībnieki. Piemēram, par ieteikumiem rapša audzēšanā un izbaršanā, par gaņāmpulka atjaunošanu, vakuumsūķu un mēslu transportieru sliktā darbu, lopbarības pārvadāšanas ratiņu nepietiekamību un sliktā kvalitāti, citīem.

Tika uzsvērts, ka mūsu republikas lopkopībā iesakusi strādāt jau trešā paaudze, taču joprojām fermās atlikušām roku darbu, tās pārietē no vienas paaudzes uz otru. Runātāji kritizēja arī to, ka joprojām «no augšas» tiek uzspiests, kas un cik jāaudzē lopu apgādē ar barību, kaut gan pēc vietējām apstākļiem šī problēma efektīvāk atrināma citādā ceļā.

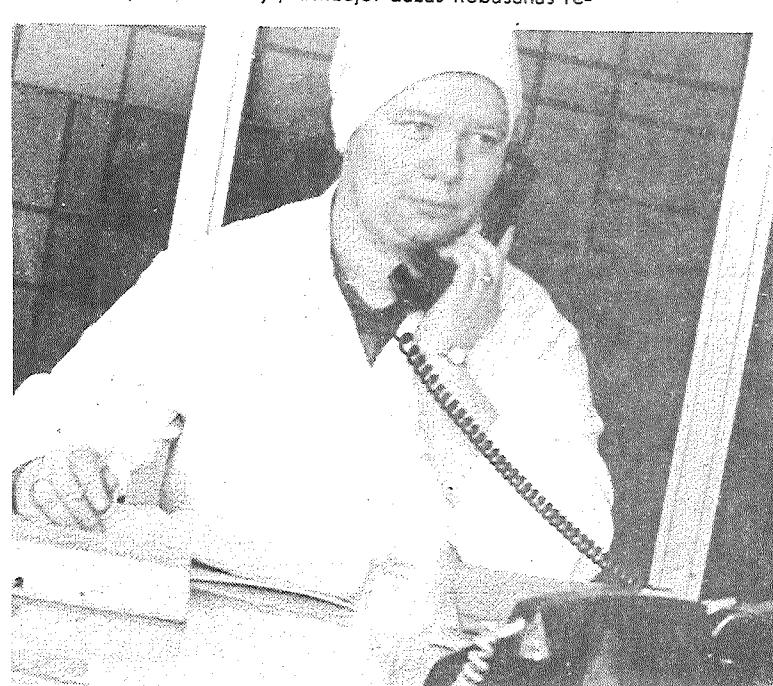
Mēs iepazīnāmies ar agrofirmas ievērojamākajām vietām. Noslēgumā J. Raiņa Dailēs teātra aktrīces Edgars Liepiņš un estrādes orķestris ar tautas dziesmu un ticējumu programmu divas stundas visus klubu saņāsmes dalībniekus iztēlē izvadāja pa visiem mūsu republikas novadiem.

Vera GOLUBEVA, kolhoza «Krasnij Oktjabr» Zabegu fermas brigadiere.

PAR RŪPNĪCAS MARKAS GODU

Silvija Vaivode ir siera rūpīcas piena pieņemšanas ceha vadošā operatore. Viens no viņas svarīgākajiem uzdevumiem gādāt, lai rūpīca varētu saņemt pietiekami daudz izejvielu un izpildīt savus plānus. Tā piena, ko ražo rajona saimniecības, pietiek tikai pusei no paredzētās produkcijas izlaides, otru pusi piegādā vairākas kaimiņu rajonu — Rēzeknes, Krāslavas, Daugavpils, Jēkabpils, kā arī Stučkas saimniecības. S. Vaivode organizē laikā, noskaidro kājumju cēlonus, ja tādas gadās, un organizē izejvielu saņemšanu no citurienes. Vārdu sakot, viņas amplu — nodrošināt uzņēmumu ar darbu, ko veic sekmīgi.

Attēlos: Silvija Vaivode (kreisajā malā) un Valentīna Greiža.

RĪGA DIMD

«Rīga dimd, Rīga dimd. Kas to Rīgu dimdināja?...» Pašlaik gan tie lielākie dimdinātāji ir divas strīdīgas nometnes jaufējumā par metro būvēšanu. Jaufējums par metro būvēšanu pilsētā pie Daugavas un jūras līča nemaz nav jauns, bet mums jau ir tāda tradīcija: tīklīdz kāds ko mēģina iesākt, tā tūlīt rodas apstādītāji. Un, tā kā mums ir daudz preses izdevumu, tad polēmika izraisa plašu rezonansu.

Kā būs ar metro, redzēsim. Bet Rīgu dimdina, neļauj tai vecai palikt konkrēti darbi, saimnieku rūpes. Maz ir tādu republikas iedzīvotāju, kuriem nav izdevības būt skaistulē Rīgā. Redzot Komjaunatnes krastmalas panorāmu, pabūt tur sapņo kātrs skolas bērns. Un šie sapni piepildīs — turpbrauc mācīties tehnikumos un augstskolās, vēlāk — kārtot dienestā lietas, tāpat paciemoties, iepirkties veikalos, bēriem parādīt zvērus zo-

loģiskajā dārzā, apmeklēt muzeus, izstādes. Brauc arī no tālienes. Mēs paši un republikas viesi priečas par krāšnajiem parkiem un greznajiem naumiem, par Vecrīgu un Gailes ielas namu fasādiem. Vai ir iespējams nosaukt, kas katru iepriecina?

Rīga klūst jaunāka un krāšnāka. Te vienā, te otrā ielā tiek atsvainītās namu fasādes, parādās sienu gleznojumi, spožākas klūst mājas Vecrīgā, uzkopītāki parki, tīrāki ūdeņi. Kādreiz, kad Rīga vēl tikai iepazinu, vakaros krāšni mīrdzēja uguns Bastejnkalnā ūdenskritumos. Par fiem priečas gāja daudzi, un parasti te bija daudz ļaužu. Vai arī ziemas brīvdienās rīkotajos pasākumos tagadējā Dziesmu svētku parkā. Daudz kas no visa tā gadu gaitā pazuda. Un tagad ar prieku uzzīnām, ka Bastejnkalnā viss tiks atjaunots. Vēl arī papildināts — ierīkos celiņus, strūklakas, papildinās

ūdenskritumu kaskādes. Studenta gados, kad bija jābraukā uz kopītni, ievēroju, kā tiek labiekārtots agrākais Annipīmužas parks Imantā. Tagad nek gadāts, lai tur būtu arī mazas ceļtītes, skulptūras, mūru apgleznojumi — sava Rīgas Disneylenda. Sāks sakopt arī Kronvalda parku, tagad nesen no jauna par Jēkaba laukumu pārdēvēto, ko izveidos pēc franču parauga.

Kirova parks, pa kuru iznāk iet visbiežāk, jau arī sākts labiekārtot un izdaļot un šogad darbi būs galā. Atjaunošs estrādes kupolu un pie tam tādā izskatā, kā tas bijis senāk, pirmsākumos.

Plāsa restaurācija un sakopšana skar arī no centra tālākas vietas. Piemēram, Babītēs ezera ozolus, kuru audzē radušies lieli robi. Tāpat Brāļu kapus, kur paredzēts atjaunot ieejas vārtus, sienu pie Mūžīgās uguns, izretināt kokus un krūmus, lai līdz šī ansambla autora Kārļa Zāles jubilejai viss atgrieztos tādā izskatā, kā bija uzsbūvēts. Gādāts arī par Raiņa kapu sakopšanu.

Pēdējā laikā Rīgā nojaukts daudz vecu namu, to vietā ierīko skvērus un zālos stūrišus. Paplašinās svarīgo satiksmes magistrāli — Krasta ielu, kur bus sešu rindu kustība, atjaunošana paredzēta arī tās turpinājumam — krastmalai. Te no Gorkija ielas līdz Jūras ostai tiks uzsbūvēta jauna līnija, nemot vērā postošo iedarbību, ko izsauk hidroelektrostaciju izraisītās ūdens svārstības — par sešu metru platuma tiesu krastmala ievirzīties upes teritorijā. Turpināsies Republikas laukuma izbūve, cels jaunu tramvaja līniju no RPL līdz ARK, atbrīvojot no tās Padomju bulvāri un Vecrīgu, uzzels trasi, kas dublēs Ļeņina ielu — pa tagadējo Skanstes ielu uz Ziemeļu tiltu un uz pretējo pusī — pa Upes, Kišezera un Ezermalas ielām, bijušajiem TEC kūdras laukiem, gar Bābelītes ezeru, domātās par Gaisa tilta paplašināšanu, pabeigts tilta pārvāda rekonstrukciju Duntas ielā.

Vecrīgā Torņa iela tiks pārvērsta par gājēju ielu — mašīnas te neielaidīs.

A. MEŽMALIS

1988. gada 12. marts

SPORTS

Ventilators PIE «MELNĀS IEEJAS»

Sadomājām mēs ar Pāvulu tikt pie deficitiem. Laiķam, lai nepārnestu, ka labas mantas patēriņā kooperācija aizlaiž prom pa «melno ieeju», tas ir, sētas durvīm, šoreiz tika izsludināts, ka visiem uz iepriekšējo pierakšanos jādodas tikai pa sētas durvīm.

Es jau laikus paredzēju, ka nekas labs te nav gaidāms. Tomēr Pāvuls palika pie savas un aizrāva uz pierakšanos rindā. Nopriecājāmies, ka nez kam aīstātājā burtnīcā uz kārto mantu bijām iekļuvuši pirmajā desmitā. Vēl pie «melnās ieejas» stāvēja dažas sievas, bet pagalma vidū, sasēduši savās mašīnās, dežurēja vīri, kuriem kā ēst vajadzīgas piekabes. Laiks, kā jau ziemas nakts, bija auksts. Mums, stāvētājiem zem kļajās debess, knieba cauri. Nodomāju, ka, lai izstāvētu šādas rindas,

vispirms ir jātiekt pie mašīnas. Motorizētie vīri sprieda, ka piekabes vieniem, vajadzīgas kā ēst, jo vienā pašā bagāžniekā uz Ļeņingradas tīrgiem fau nenieka nevar aizvest, bet ja ir piekabe, tad turpat tonnu. Pavismā cīta lieta. Daudz pieredzējušie stāstīja, cik tas ir dārgi un neprocīgi tīrēt kravas mašīnu, bet pilsēta braukt ar taksometriem, pētēt, kur dārgāk pārdot. Cīts savukārt atcerējās, kā pēc šīs pašas piekabes nesies uz Baltkrieviju un trīs dienas nīcīs rindā, lai galu galā palikt bešā. Vēl viens pastāstīja, cik ērti tagad tikt pie riepu komplekta. Vairs nav jādežūrē nedēļa pie veikalā durvīm, kā vilkam jāraugās, lai kāds neielien prieķā — jāaizbrauc tikai uz smilšu karjeru, mežu un divās stundās var pielāst vajadzīgo metāllūžu daudzumu, ko prasa par kārto dārgumu.

Kā jau pieredzējuši, viņi bija savākuši izziņoto daudzumu, sastādījuši dzelzīnai rindu, ne soli neatkādamies, nodzīvojuši visu nakti pie durvīm. Manīgākais no viņiem rīta pirmais ielauzis iekšā ar sarakstām, acīgi izsekoja, lai pieteikumā tiktu iekļauti visi. Šī akcija liecina par saliedēta kolektīva spēku, pret ko sabruk jebkuri šķēršļi.

Mums ar Pāvulu izgadījās čābiski.

Pirmkārt, jau gaidītāji kompānija

bijām tikai divi vīrieši, jo žēlojām sievās, lai paliek pie bēriem.

Otrkārt, līdz pulksten vienpadsmītīgiem

sarakstā uz ūsu mašīnām bija tikai vienpadsmītīgiem

uz ūsu mašīnām bija tikai vienpadsmītīgiem